

PARTICIPAREA STUDENȚILOR LA ALEGEREA RECTORULUI

**CREȘTEREA PONDERII LA
25%
DIN TOTALUL ELECTORATULUI**

25%

Participarea studenților la alegerea rectorului – creșterea ponderii la 25% din totalul electoratului

Cuprins

Introducere	2
Prezența studenților în misiunile universităților de stat din România	4
Planurile manageriale ale actualilor rectori din postura de candidați – aspecte care vizează studenții	9
Ponderea studenților în alegerea rectorului	18
Concluzii și recomandări	23

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Introducere

Prin prezentul document, **Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR)** își propune să prezinte și să fundamenteze necesitatea creșterii implicării studenților în procesul de alegere a rectorului, prin alocarea acestora a unui procent de 25% din totalul electoratului, care să susțină includerea lor în „*reforme sistemului de învățământ superior*” drept parteneri cu drepturi egale ai comunității academice, fapt menționat încă din anul 2001, în *Comunicatul ministerial de la Praga*¹.

Pornim, astfel, de la premisa că studenții reprezintă nu doar unul dintre pilonii de bază ai actului educațional, fiind aflați în centrul procesului de învățământ, ci și beneficiarii direcți ai acestuia, motiv pentru care ANOSR susține alocarea unei importanțe deosebite asupra consultării și implicării studenților în toate procesele decizionale din universitate. Este absolut necesar ca aceștia să își poată aduce contribuția în tot ceea ce presupune dezvoltarea și îmbunătățirea învățământului superior. În momentul de față, conform articolului 209 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, „(1) Rectorul universităților de stat și particulare se desemnează prin una din următoarele metode:

- a) *Pe baza unui concurs public, în baza unei metodologii aprobate de senatul universitar nou-ales, conformă cu prezenta lege; sau*
- b) *Prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din cadrul universității și al reprezentanților studenților din senatul universitar și din consiliile facultăților.”*

Una dintre cele două metode de desemnare a rectorului expuse în articolul menționat, se alege conform alineatului (2) al aceluiași articol: „*Modalitatea de desemnare a rectorului, dintre cele prevăzute la alin. (1), se stabilește cu minimum 6 luni înainte de fiecare desemnare a rectorului, prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din cadrul universității și al reprezentanților studenților din senatul universitar și din consiliile facultăților*”. Astfel, în anul 2016 o singură universitate de stat din România a optat pentru varianta de la punctul a), anume desemnarea rectorului prin concurs public (Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș). Toate celelalte universități de stat din țară au optat pentru desemnarea rectorului în urma unei proceduri de vot.

Modalitatea de alegere a rectorului de la punctul a) presupune existența unui concurs public, și desemnarea rectorului ca urmare a analizei făcute de către o comisie. Conform articolului 210 din Legea nr. 1 a educației naționale, „(2) *Senatul universitar nou-ales stabilește o comisie de selecție și de recrutare a rectorului formată, în proporție de 50%, din membri ai universității și, în*

¹ http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2001_Prague/44/2/2001_Prague_Communique_English_553442.pdf

proporție de 50%, din personalități științifice și academice din afara universității, din țară și din străinătate. Această comisie conține minimum 12 membri, dintre care cel puțin un reprezentant al studenților sau un absolvent al universității desemnat de către studenții din senatul universitar, conform Cartei universitare (...). Prin această modalitate, există posibilitatea ca studenții să participe la procesul de alegere a rectorului în proporție de cel puțin 8,33%, în cazul în care comisia este constituită din numărul minim de membri conform legii. Doar în cazul în care există 3 studenți în această comisie formată din 12 membri, se asigură participarea studenților în proporție de 25% în procesul de desemnare a rectorului prin concurs public.

Așa cum se arată în cele ce urmează, dacă în urma referendumului pentru stabilirea modalității de alegere a rectorului se recurge la modalitatea de desemnare enunțată la punctul b), caz întâlnit în majoritatea universităților de stat din România, deși studenții reprezintă **peste două treimi din totalul membrilor comunității academice**, aceștia constituie, în medie, **12,18%** din totalul electoratului – o pondere infimă, nejustificat reprezentată de principalii beneficiari ai actului educațional.

Pentru a atinge întocmai dezideratul care consideră studenții drept **parteneri cu drepturi egale ai comunității academice**, este necesar ca acestora să li se asigure participarea la procesul de alegere a rectorului într-o proporție echitabilă. În continuare, vor fi prezentate detaliat aspectele care stau la baza solicitării ANOSR de creștere a implicării studenților în procesul de alegere al rectorului, în proporție de 25% din totalul electoratului.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Prezența studenților în misiunile universităților de stat din România

ANOSR a analizat Cartele universităților de stat din România, pentru a monitoriza numărul instituțiilor de învățământ superior care menționează în *Misiunea* lor cuvântul „**student**” sau derivatele sale.

Deși acestea ar trebui să se concentreze pe necesitățile principale ale studenților și pe dezvoltarea multidirecțională a actului educațional, remarcăm cu dezamăgire faptul că din cele 54 de universități de stat, **doar 16 (29,62%) includ studenții în misiunea lor** (tabelul 1). Acest aspect nu este doar îngrijorător, ci și alarmant și subliniază o lipsă a asumării directe a instituțiilor de învățământ superior din România a ideii centrării pe student a întregii activități desfășurate, fapt care contrazice recunoașterea de către majoritatea universităților din țară a studenților drept parteneri cu drepturi depline în procesul educațional.

Tabelul 1. Aspecte privind studenții menționate în misiunile universităților de stat din România.

Sursa: ANOSR, 2016

Universitatea	Prezența cuvântului „student” sau a derivatelor acestuia în <i>Misiunea universității</i>
Universitatea Politehnica din București	Nu există
Universitatea Tehnică de Construcții din București	DA – „Universitatea Tehnică de Construcții din București își asumă misiunea fundamentală de a genera și transfera cunoaștere către studenți și cursanți (...). Totodată, (...) își asumă misiunea de a contribui esențial prin educația oferită studenților la dezvoltarea personalității acestora ca cetățeni activi ai unei societăți democratice”.
Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București	Nu există
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	Nu există
Universitatea din București	Nu există
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București	Nu există
Academia de Studii Economice din București	Nu există
Universitatea Națională de Muzică din București	Nu există

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Universitatea Națională de Arte din București	DA – „Universitatea Națională de Arte îndeplinește aceste funcții prin: (...) d. Formarea studentilor din alte țări și participarea la edificarea unității europene. (...) Desfășurarea activităților (...) au ca finalitate: a. Susținerea, prin cercetări artistice și științifice proprii, a pregătirii studentilor (...)”
Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București	Nu există
Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București	Nu există
Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București	Nu există
Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia	DA – „Universitatea își îndeplinește misiunea asumată, respectiv (...) să atragă cei mai buni cercetători și cei mai performanți studenți (...)”
Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad	Nu există
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	Nu există
Universitatea „Transilvania” din Brașov	Nu există
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Nu există
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	Nu există
Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	DA – „În special, misiunea UBB se concretizează în următoarele: (...) b) asigură formarea studentilor și a cercetătorilor (...)”
Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	Nu există
Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca	DA – „Actul de predare urmărește în același timp latura formativă și informativă a învățării, prin proiectarea unui învățământ centrat pe student (...)”
Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	DA – „Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca îndeplinește obiectivele asumate prin: (...) b) întreținerea unor relații permanente și eficiente de colaborare (...) cu reprezentanții studentilor (...). Universitatea aplică următoarele principii: (...) h) principiul respectării drepturilor și libertăților studentilor și ale personalului academic; (...) j) principiul libertății de mobilitate națională și

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anost.ro

office@anosr.ro

www.anost.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

	internațională a studentilor (...); l) principiul centrării educației pe student (...)"
Universitatea „Ovidius” din Constanța	Nu există
Universitatea Maritimă din Constanța	Nu există
Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova	DA – „Principalele obiective ale UMFCV pentru îndeplinirea misiunii asumate sunt: (...) m) modernizarea și diversificarea serviciilor oferite studentilor în procesul de învățământ; (...)”
Universitatea din Craiova	Nu există
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	Nu există
Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	DA – „Principalele instrumente pentru realizarea misiunii universității sunt: (...) b) crearea și garantarea libertăților și condițiilor ca studentii din toate ciclurile de studii și cercetătorii să-și atingă obiectivele în materie de formare profesională și culturală; c) încurajarea mobilităților cadrelor didactice, a cercetătorilor și a studentilor (...); d) crearea unor parteneriate de colaborare cu mediul economic pentru a contribui la pregătirea studentilor (...)”
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	Nu există
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	Nu există
Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași	Nu există
Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași	Nu există
Universitatea din Oradea	Nu există
Universitatea din Petroșani	DA – „Principalele obiective ale Universității din Petroșani în aria activităților didactice sunt: (...) D. Centrarea procesului de învățământ asupra studentilor (...)”
Universitatea din Pitești	DA – „Pentru realizarea viziunii și îndeplinirea misiunii sale, Universitatea își propune următoarele obiective generale: (...) c. centrarea procesului didactic pe student (...); e. promovarea mobilității naționale și internaționale a cadrelor didactice, cercetătorilor și studentilor (...)”

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	Nu există
Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	Nu există
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	Nu există
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava	DA – „asigurarea și cu mijloace proprii a transportului studenților (...) Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava își asumă respectarea principiilor de bază ale sistemului național de învățământ superior: (...) b) principiul centrării educației pe student ; (...) i) principiul respectării drepturilor și libertăților studenților , ale personalului academic și administrativ; (...) k) principiul libertății de mobilitate națională și internațională a studenților (...)”
Universitatea „Valahia” din Târgoviște	Nu există
Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu	DA – „Misiunea UCB, ca sistem de strategii elaborate și aplicate în spațiul universitar, se concretizează în: (...) m) creșterea eficienței practicii studențești (...); o) creșterea rolului decanatelor și a compartimentului specializat de consiliere profesională în asistarea studenților la alegerea traseului de studii; (...) q) susținerea facilităților pentru studenți .”
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș	Nu există
Universitatea de Arte din Târgu Mureș	DA – „Totodată, Universitatea de Arte organizează anual o stagiune de teatru și una de teatru de animație, cu participarea studenților (...) misiunea asumată de concentrează pe următoarele: (...) b) promovarea activităților creative ale cadrelor didactice și ale studenților (...)”
Universitatea Politehnica Timișoara	Nu există
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara	Nu există
Universitatea de Vest din Timișoara	Nu există
Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara	DA – „În vederea realizării în cele mai bune condiții a obiectivelor sale, universitatea pune la baza întregii sale activități academice autonomia universitară, care se realizează după următoarele

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

	principii: (...) h) principiul respectării drepturilor și libertăților studenților , ale personalului academic și administrativ; (...) j) principiul libertății de mobilitate națională și internațională a studenților (...) l) principiul centrării educației pe student (...)”
Academia Tehnică Militară din București	DA – „Academia Tehnică Militară are următoarele misiuni principale: (...) g) promovarea dimensiunii europene a învățământului și cercetării științifice (...) prin mobilități de studenți (...)”
Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	Nu există
Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” din București	Nu există
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București	Nu există
Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov	Nu există
Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța	DA – „Academia își asumă misiunea de a genera și de a transfera cunoaștere către societate prin: a) formarea inițială și continuă la nivel universitar a studenților (...)”
Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu	Nu există

ANOSR este membru în:

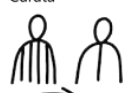
European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Planurile manageriale ale actualilor rectori din postura de candidați – aspecte care vizează studenții

În urma unui studiu asupra existenței planurilor manageriale cu care au candidat în anul 2016 actualii rectori ai universităților de stat din România (tabelul 2), se constată faptul că **10 dintre aceste planuri sunt indisponibile – nu se găsesc sau nu funcționează pagina web a instituției** (Universitatea Tehnică de Construcții din București, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, Universitatea „Ovidius” din Constanța, Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița, Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” din București, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov). De asemenea, am remarcat faptul că **3 planuri manageriale sunt din anul 2012** (Universitatea din București, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Universitatea din Craiova), corespunzând primului mandat pentru care au candidat acești rectori, de unde rezultă interesul moderat pe care candidații îl au pentru ocuparea celei mai importante funcții dintr-o instituție de învățământ superior.

Tabelul 2. Existența planurilor manageriale din 2016 ale actualilor rectori ai universităților de stat.

Universitatea	Existența planului managerial pe pagina web a universității
Universitatea Politehnica din București	DA
Universitatea Tehnică de Construcții din București	NU
Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București	DA
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	NU – pagină web indisponibilă
Universitatea din București	NU – ultimul plan managerial datează din 2012
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București	DA
Academia de Studii Economice din București	DA
Universitatea Națională de Muzică din București	DA
Universitatea Națională de Arte din București	DA

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” din București	NU
Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București	DA
Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București	DA
Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia	DA
Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad	DA
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	DA
Universitatea „Transilvania” din Brașov	DA
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	DA
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	DA
Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	NU – ultimul plan managerial datează din 2012
Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	DA
Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca	NU
Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	DA
Universitatea „Ovidius” din Constanța	NU – pagină web indisponibilă
Universitatea Maritimă din Constanța	DA
Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova	DA
Universitatea din Craiova	NU
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	DA
Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	DA
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	DA
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	DA
Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași	DA
Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași	DA
Universitatea din Oradea	DA
Universitatea din Petroșani	DA

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Universitatea din Pitești	DA
Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	DA
Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	NU
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	DA
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava	DA
Universitatea „Valahia” din Târgoviște	NU
Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu	NU
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș	DA
Universitatea de Arte din Târgu Mureș	DA
Universitatea Politehnica Timișoara	DA
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara	NU
Universitatea de Vest din Timișoara	DA
Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara	DA
Academia Tehnică Militară din București	DA
Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	DA
Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” din București	NU – rector interimar
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București	NU – rector interimar
Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov	DA
Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța	DA
Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu	DA

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Analiza ANOSR a acestor planuri manageriale, relevă **importanța redusă pe care candidații la funcția de rector o acordă studenților**, rezultată din **ponderea insignifiantă pe care aceștia o au la momentul actual în alegerea rectorului**.

Deși conceptul de **învățământ centrat pe student** a apărut pentru prima oară în România odată cu semnarea Declarației de la Bologna în 1999, anul 2016 ne arată faptul că încă mai există conducători ai instituțiilor de învățământ superior de stat care nu pun accentul pe acesta în planul lor managerial. Mai exact, **12 (30%) din cele 40 de planuri manageriale disponibile analizate nu fac deloc referire la centrarea pe student a actului educațional**. Din păcate, în marea majoritatea a planurilor manageriale doar se amintește despre acest concept, fără a oferi sugestii sau **măsuri clare de operaționalizare** a învățământului centrat pe student, deși la nivel internațional există o serie de definiții ale acestui aspect. Spre exemplu, Organizația Europeană a Studenților (ESU - European Students' Union) oferă clarificări asupra acțiunilor care stau la baza implementării acestui concept, prin definirea acestuia ca fiind „o mentalitate și o cultură în cadrul unei instituții de învățământ superior, având o abordare în general susținută de teoriile constructive ale învățării. Învățământul centrat pe student se caracterizează prin metode inovative de predare, cu scopul de a promova învățarea prin comunicarea cu profesorii, conferindu-le studenților rolul de participanți activi în propriul traseu de învățare, încurajând astfel abilitățile transferabile, gândirea critică și gândirea reflectivă.”²

Un alt semnal de alarmă este reprezentat de faptul că în **12 planuri manageriale (30%) nu se menționează deloc necesitatea consultării studenților (prin reprezentanții acestora și organizațiile studențești)** în vederea luării deciziilor, identificării problemelor cu care se confruntă aceștia sau menținerea unui dialog constant între conducerea universității și studenți. Astfel, deși **ceilalți 28 de rectori (70%) recunosc importanța unui dialog permanent cu studenții**, doar **8 (20%) dintre aceștia își propun, prin planul managerial, să inițieze întâlniri periodice cu reprezentanții studenților sau organizațiile studențești din universitate**. Aceste întâlniri sunt de o importanță majoră în procesul de consultare a studenților de către conducerea administrativă a universității, din prisma faptului că reprezintă mediul în care eventualele probleme întâmpinate de studenți pot fi semnalate detaliat și se pot identifica într-un mod eficient soluțiile pentru rezolvarea lor. Mai mult, întâlnirile dintre conducerea universității și reprezentanții studenților constituie un prilej de organizare a unor sesiuni de lucru în vederea redactării sau actualizării unor regulamente sau metodologii care vizează activitatea studențească, asigurând astfel o bună integrare a studenților în mediul universitar.

² <https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2016/07/100814-SCL.pdf>

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Este îngrijorător faptul că, în timp ce sistemul de învățământ universitar se confruntă cu renunțarea studenților pe parcurs la studiile superioare, doar în **7 planuri manageriale (17,5%) se vorbește despre abandonul universitar**, iar în **5 dintre acestea (12,5%) se regăsește asumarea implementării unor mecanisme de reducere a acestui fenomen**. Mai mult, este surprinzător faptul că **11 planuri manageriale (27,5%)** conțin strategii de creștere a procentului de studenți inserați pe piața muncii, în timp ce **14 planuri manageriale (35%) doar amintesc despre acest lucru**, iar în alte **15 (37,5%) nu se abordează deloc subiectul angajabilității studenților după absolvire**. Rata de inserție a absolvenților pe piața forței de muncă nu reprezintă doar un indicator de performanță vizat în procesele de evaluare externă a calității derulate de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS)³, ci și un indice de referință pentru viitorii studenți la momentul alegerii universității, privind perspectivele de viitor ale acestora din punct de vedere profesional. Pe de altă parte, apreciem interesul crescut al rectorilor privind **practica studenților, 24 dintre planurile manageriale analizate (60%)** conținând aspecte ce țin de îmbunătățirea practicii, facilitarea desfășurării practicii de către studenți în parteneriat cu mediul privat sau mecanisme de atragere a partenerilor din mediul privat cu scopul de a facilita accesul studenților la astfel de entități în vederea desfășurării activităților de practică de specialitate.

În ceea ce privește prioritizarea unor aspecte incluse în Legea nr. 1/ 2011 a educației naționale, precum **serviciile medicale pentru studenți**, enunțate prin articolul 205 – „(1) *Studenții beneficiază de asistență medicală și psihologică gratuită în cabinete medicale și psihologice universitare ori în policlinici și unități spitalicești de stat, conform legii.*” – se constată faptul că **într-un singur plan managerial se asumă operaționalizarea serviciilor medicale gratuite oferite studenților**, iar **alte 2 planuri manageriale (5%) amintesc despre existența unui cabinet medical pentru studenți**. Astfel, se ajunge la un număr de **37 de planuri manageriale (92,5%) care nu acordă importanța necesară serviciilor medicale oferite studenților, conform legii**.

Deși standardele de calitate ale Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) recomandă implicarea studenților în **procesul de revizuire a planurilor de învățământ** – „Proiectarea programelor de studii se face cu implicarea studenților și a altor actori interesați (...) Programele de studii sunt revizuite periodic pe baza analizelor colegiale împreună cu studenți, cu absolvenți și cu reprezentanți ai angajatorilor”⁴ – **doar în 5 planuri manageriale**

³ Hotărârea nr. 915/2017 privind modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1.418/2006 pentru aprobarea *Metodologiei de evaluare externă a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior*, Criteriul B.2 – Rezultatele învățării, Standardul de calitate B.2.1 – Valorificarea calificării universitare obținute, Indicatorul de performanță IP.B.2.1.1. Valorificarea prin capacitatea de a se angaja pe piața muncii.

⁴ Hotărârea nr. 915/2017 privind modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1.418/2006 pentru aprobarea *Metodologiei de evaluare externă a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a*

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

(12,5%) se regăsește acest lucru, iar alți 10 rectori (25%) au cuprins în planul managerial dezvoltarea curriculei în funcție de necesitățile studenților – însă fără un mecanism clar de consultare a acestora. Astfel, în **25 de planuri manageriale (62,5%) nu sunt menționați deloc studenții ca parte consultată în procesul de revizuire a planurilor de învățământ**. Deși studenții ar trebui să fie consultați periodic referitor la propriul parcurs educațional, este îngrijorător faptul că peste jumătate dintre universitățile de stat din România nu reflectă acest lucru în planul managerial al conducătorilor lor. ANOSR susține importanța majoră pe care studenții o au în procesul de revizuire a planurilor de învățământ, întrucât conținutul curricular îi privește pe aceștia în mod direct. Considerăm că doar prin redactarea sau revizuirea planurilor de învățământ în colaborare cu toți actorii relevanți – studenți, absolvenți și angajatori – se poate ajunge la un conținut optim al programelor de studii, pornind atât de la rezultatele directe ale învățării, cât și de la necesitățile reale ale studenților privind dezvoltarea multidirecțională a acestora.

Centrele de Consiliere și Orientare în Carieră, reglementate prin articolul 352 din Legea nr. 1/ 2011 a educației naționale și respectiv prin Ordinul nr. 650/2014 al ministrului educației naționale, **nu reprezintă, de asemenea, o prioritate pentru instituțiile de învățământ superior din România, respectiv pentru 80% dintre actualii rectori, ce au candidat în anul 2016**. Această constatare reiese din faptul că, la doi ani de la intrarea în vigoare a *Metodologiei-cadru de organizare și funcționare a centrelor de consiliere și orientare în carieră în sistemul de învățământ superior din România*, aprobate prin Ordinul anterior menționat, **doar 3 candidați la funcția de rector (7,5%) și-au propus creșterea finanțării CCOC în vederea creșterii numărului de activități pentru studenți și alți 5 rectori (12,5%) și-au asumat eficientizarea activității acestui centru**. Amintim importanța derulării activităților de consiliere și orientare în carieră pentru studenți, din prisma faptului că ajută la creșterea gradului de retenție a studenților în sistemul de învățământ superior și la alegerea unui parcurs profesional optim. Centrele de Consiliere și Orientare în Carieră pot fi, astfel, considerate mecanisme de combatere a abandonului universitar.

Putem remarca pozitiv interesul unui număr de nu mai puțin de **32 de rectori (80%) care și-au asumat investiții în spațiile destinate procesului didactic** (prin demararea sau finalizarea unor lucrări de amenajare, consolidare sau renovare a clădirilor în care au loc activități didactice, prin dotarea corespunzătoare a sălilor de curs, seminar și laborator, dar și prin achiziționarea unor noi spații de desfășurare a actului educațional). Se constată și faptul că **26 de rectori (65%) consideră prioritare spațiile și resursele de învățare pentru studenți, 22 dintre aceștia chiar**

Agenciei Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, Criteriul B.1 – Conținutul programelor de studii, Standardul de calitate B.1.2 – Structura și prezentarea programelor de studii, Indicatorul de performanță IP.B.1.2.3. Relevanța programelor de studii.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

asumându-și obiective precum îmbunătățirea și diversificarea fondului de carte pentru studenți, facilitarea accesului la publicații de specialitate naționale și internaționale sau chiar investirea în infrastructura bibliotecilor universitare. Totuși, sesizăm faptul că în **mai bine de o treime dintre planurile manageriale analizate nu există deloc mențiuni cu privire la spațiile și resursele de învățare pentru studenți**. Având în vedere faptul că activitatea instituțiilor de învățământ superior se concentrează în principal pe procesul de predare-învățare, considerăm că setarea unor obiective precum investirea în spațiile de desfășurare a actului educațional ar trebui să fie esențială. Investițiile în spațiile destinate procesului didactic sunt importante pentru modernizarea infrastructurii cu scopul de a oferi atât studenților cât și cadrelor didactice condiții propice pentru desfășurarea procesului de predare-învățare, dar și pentru asigurarea permanentă a consumabilelor necesare activităților practice.

Referitor la cazarea studenților, **24 de rectori (60%) și-au asumat investiții în căminele studențești și/sau spațiile de relaxare pentru studenți** (prin lucrări de renovare, salubritate, dotare cu mobilier și aparatură necesare unui trai decent în cămine sau chiar prin majorarea numărului de locuri de cazare pentru studenți, respectiv prin înființarea de cluburi culturale studențești). În ceea ce privește spațiile de servire a mesei, se constată însă faptul că **doar 9 planuri manageriale (22,5%) conțin propuneri de investiții în infrastructura destinată cantinei studențești sau în calitatea servirii mesei** și în doar **5 planuri manageriale (12,5%) se menționează necesitatea dezvoltării serviciilor de servire a mesei pentru studenți**.

Bazele sportive și de agrement nu reprezintă o prioritate din punctul de vedere al investițiilor universităților de stat din România, astfel că **19 planuri manageriale (47,5%) nu fac deloc referire la acestea**. Doar **11 planuri manageriale (27,5%) conțin mecanisme de atragere de fonduri extrabugetare sau de utilizare a fondurilor proprii în vederea modernizării facilităților sportive și de agrement pentru studenți, sau construirii unor noi**, în timp ce alți 10 rectori (25%) doar amintesc despre acestea în planurile lor manageriale. Menționăm faptul că sportul universitar contribuie la îndeplinirea unuia dintre cele patru scopuri ale învățământului superior stabilite de Consiliul Europei, și anume *Dezvoltarea personală a studenților*⁵.

Analizând importanța acordată dimensiunii sociale a educației, evidențiem faptul că actualii rectori nu acordau, în anul 2016, un interes major acestuia – astfel, în doar **7 planuri manageriale (17,5%) există asumări privind contribuțiile din venituri proprii ale universității la fondul de burse** (în special pentru bursele sociale, în vederea creșterii echității și accesului la educație), **într-un alt plan managerial este menționată importanța acordării bursei pentru studenți**, în timp ce **32 (80%) de planuri manageriale nu fac deloc referire la bursele**

⁵ https://www.coe.int/t/dg4/highereducation/News/pub_res_EN.pdf?fbclid=IwAR1zHEAgicUQlrAnxp5-JBjwHs_Wxoa7ZcXBbs8IKq-b8mlbbsIKtrsludw

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

esu

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

f

facebook.com/anosr.ro

✉

office@anosr.ro

globe

www.anosr.ro

📍

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

studentești (sociale, de merit sau de performanță). Referitor la stimularea participării studenților la conferințe sau comunicări științifice naționale și internaționale, se constată că în doar **15 planuri manageriale sunt prevăzute mijloacele necesare de operaționalizare a acestui obiectiv** (spre exemplu, prin decontarea cheltuielilor ocazionate de transportul studenților). Atunci când vine vorba despre stimularea studenților de a scrie articole științifice cotate ISI sau ERIH+, **19 planuri manageriale (47,5%) menționează necesitatea implementării unor mecanisme în acest sens**, însă doar **un singur plan managerial conține asumări privind ținte concrete în vederea sporirii contribuției studenților la cercetarea științifică** (obiective precum o treime dintre studenții doctoranzi să publice articole științifice cotate internațional).

În ceea ce privește mobilitatea academică sau pentru plasament a studenților autohtoni, **22 de rectori (55%) și-au asumat ca principal obiectiv în vederea internaționalizării, creșterea numărului de studenți care beneficiază de o mobilitate internațională**, iar alți **9 rectori (22,5%) își asumă doar creșterea numărului de parteneriate bilaterale** cu instituții de învățământ superior din străinătate, prin accesarea programelor internaționale existente.

Având în vedere cei 17 indicatori propuși de ANOSR în această analiză a planurilor manageriale, prezentați în figura 1, putem conchide că problemele studentești și aspectele ce țin de viața studentască nu au fost tratate, cel puțin la nivelul anului 2016, cu importanța cuvenită de către rectorii universităților de stat din România. Reiterăm faptul că **studenții sunt principalii beneficiari ai actului educațional**, că aceștia **au drepturi egale față de comunitatea academică** și, mai mult decât atât, **reprezintă peste două treimi din comunitatea universitară**. Astfel, considerăm că aspectele ce țin direct de viața studentască, dar și colaborarea dintre universitate și studenți, ar trebui să reprezinte o prioritate în activitățile desfășurate de către instituțiile de învățământ superior. Nu în ultimul rând, dorim să evidențiem faptul că atenția acordată studenților de către comunitatea academică se reflectă mai ales în principalele direcții de acțiune ale universităților. Acestea sunt deseori descrise prin planurile manageriale ale rectorilor, care stabilesc, din punct de vedere administrativ, prioritățile unei instituții de învățământ superior.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

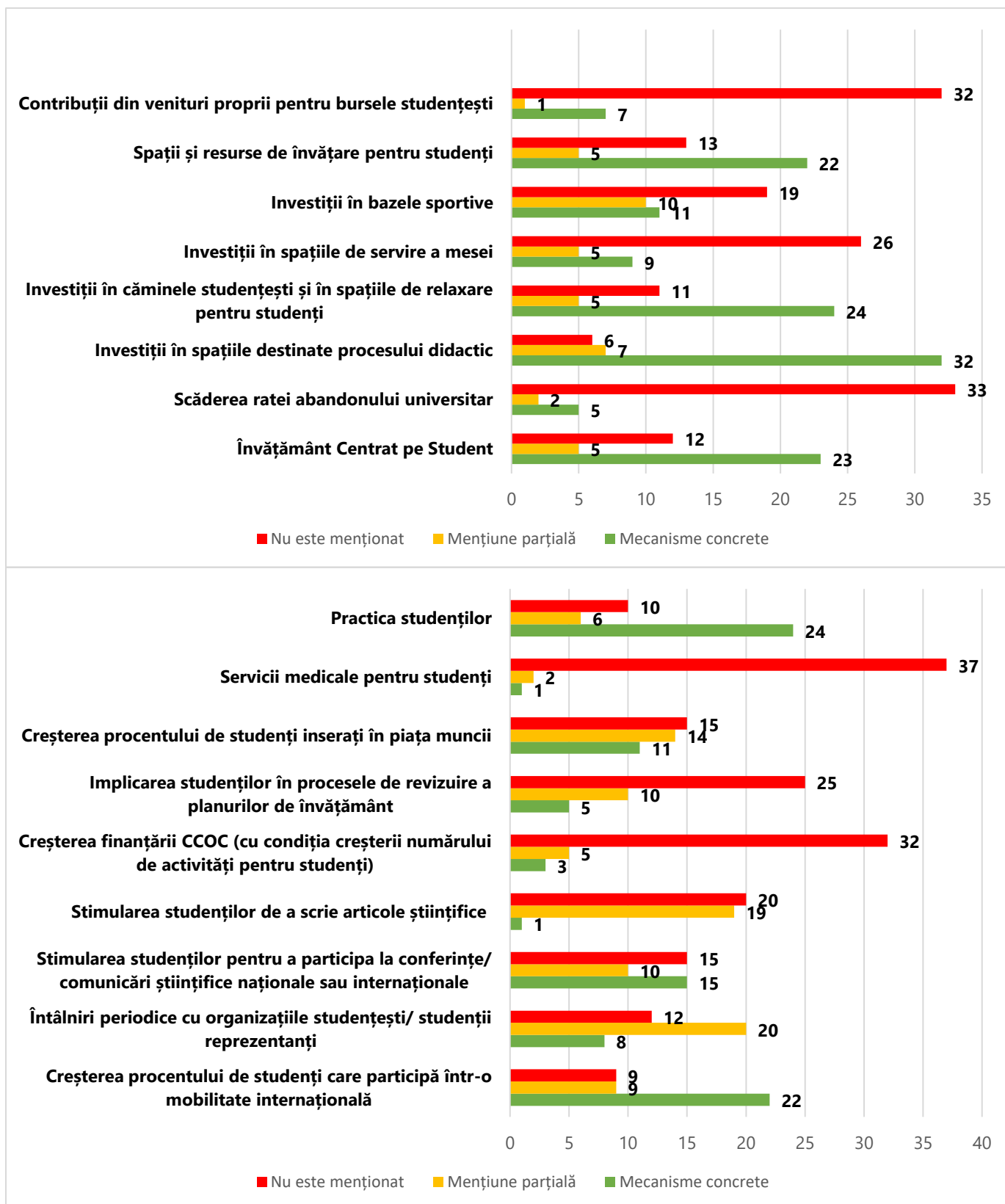

Fig. 1. Lista indicatorilor utilizați pentru analiza planurilor manageriale și numărul de planuri manageriale care conțin acești indicatori, în funcție de gradul îndeplinirii.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Ponderea studenților în alegerea rectorului

Pentru determinarea **ponderii actuale a studenților în alegerea rectorului**, în cazul modalității de desemnare expuse în articolul 209, alineatul (1), litera b) din Legea nr. 1/ 2011 a educației naționale, s-a utilizat următoarea formulă de calcul:

$$P = (SR/E) \cdot 100 \text{ [%] (1),}$$

unde:

E – totalul electoratului;

E = SR + CD;

SR – numărul total de posturi de studenți reprezentanți la nivel de universitate (Senatul universitar și Consiliile facultăților);

CD – numărul total de cadre didactice și de cercetare titulare la nivel de universitate.

Prezentul studiu privind **ponderea actuală a studenților în alegerea rectorului** s-a realizat în baza raportării de date din partea a 38 de universități de stat din România. Astfel, pentru anul universitar 2018-2019, termenii utilizați în formula de calcul, pentru fiecare instituție de învățământ superior de stat, se regăsesc în tabelul 3.

Tabelul 3. Termenii utilizați în formula de calcul a ponderii studenților în alegerea rectorului, pentru anul universitar 2018-2019.

Universitatea	Abrevierea utilizată	Numărul total de cadre didactice titulare	Numărul total de posturi de studenți reprezentanți	Ponderea studenților în alegerea rectorului
Universitatea Tehnică de Construcții din București	UTCB	327	44	11,86%
Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București	UAUIM	248	15	5,70%
Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București	USAMVB	399	44	9,93%
Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București	UMFCD	1864	73	3,77%

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Academia de Studii Economice din București	ASE	757	96	11,25%
Universitatea Națională de Arte din București	UNArte	119	15	11,19%
Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București	UNEFS	75	12	13,79%
Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia	UAB	155	18	10,40%
Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad	UAV	210	34	13,93%
Universitatea „Transilvania” din Brașov	UTBv	726	73	9,14%
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	UTCN	902	123	12,00%
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	USAMVCN	289	33	10,25%
Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	UAD	95	21	18,10%
Universitatea „Ovidius” din Constanța	UOC	704	92	11,56%
Universitatea din Craiova	UCV	836	74	8,13%
Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova	UMFCV	454	29	6,00%
Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	TU Iași	681	88	11,44%
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	USAMV Iași	187	25	11,79%
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași	UAIC	718	85	10,59%
Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași	UMF Iași	865	37	4,10%
Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași	UNAGE	180	21	10,45%
Universitatea din Oradea	UO	890	75	7,77%

ANOSR este membru în:

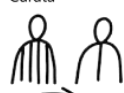
European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Universitatea din Petroșani	UPet	144	35	19,55%
Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	UPG	255	57	18,27%
Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	UEM	75	18	19,35%
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	ULBS	639	78	10,88%
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava	USV	341	39	10,26%
Universitatea „Valahia” din Târgoviște	Valahia	273	43	13,61%
Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș	UMFST	512	52	9,22%
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara	USAMV Tm	294	39	11,71%
Universitatea Politehnica Timișoara	UPT	620	57	8,42%
Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara	UMFT	819	32	3,76%
Academia Tehnică Militară „Ferdinand I” din București	ATM	91	19	17,27%
Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București	UNAp	92	13	12,38%
Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București	Acad. Poliție	91	23	20,18%
Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov	AFA	28	8	22,22%
Academia Navală Mircea cel Bătrân din Constanța	ANMB	57	15	20,83%
Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu	Acad. Forțelor Terestre	61	17	21,79%

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Astfel, avem o **medie pe țară** a ponderii studenților în alegerea rectorului de **12,18%**, care reiese din ponderile universităților de stat analizate (tabelul 3). Observăm faptul că **cea mai mică participare a studenților se regăsește în universitățile de profil medical** (Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București – 3,77%, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara – 3,76%, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași – 4,1% sau Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova – 6%). La polul opus, cu **cea mai mare participare a studenților în alegerea rectorului**, se află **instituțiile de învățământ superior de profil militar** (Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov – 22,22%, Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu – 21,79%, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” din Constanța – 20,83%, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București – 20,18%), cu unele excepții (Academia Tehnică Militară „Ferdinand I” din București – 17,27%, Universitatea Națională de Apărare „Carol I” din București – 12,38%).

Universitățile de profil tehnic, spre exemplu, se situează **aproape de media pe țară, niciuna însă nu depășește pragul de 12 procente** (Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca – 12%, Universitatea Tehnică de Construcții din București – 11,86%, Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași – 11,44%, Universitatea Politehnica Timișoara – 8,42%). Aproape de media pe țară se află și universitățile de profil agronomic și veterinar (Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași – 11,79%, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara – 11,71%, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca – 10,25%, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București – 9,93%). **Universitățile vocaționale** se apropie, de asemenea, de media la nivel național privind ponderea studenților în alegerea rectorilor (Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca – 18,1%, Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București – 13,79%, Universitatea Națională de Arte din București – 11,19%, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași – 10,45%), excepție făcând Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, cu doar 5,7%.

Se observă variații semnificative între ponderile studenților în procesul de alegere a rectorilor **universităților comprehensive**, așa cum este arătat în figura de mai jos (Universitatea din Petroșani – 19,55%, Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița – 19,35%, Universitatea „Petroil-Gaze” din Ploiești – 18,27%, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad – 13,93%, Universitatea „Valahia” din Târgoviște – 13,61%, Universitatea „Ovidius” din Constanța – 11,56%, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu – 10,88%, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași – 10,59%, Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia – 10,40%, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș – 9,22%, Universitatea „Transilvania” din Brașov – 9,14%, Universitatea din Craiova – 8,13%, Universitatea din Oradea – 7,77%).

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Având în vedere procentele reieșite în urma aplicării relației de calcul (1), considerăm că ponderea actuală a studenților în procesul de alegere al rectorului universității este una mult prea redusă, raportată la principiile după care funcționează sistemul de învățământ superior. Deși studenții se află în centrul actului educațional și au cea mai mare pondere numerică din totalul comunității universitare, **media pe țară a participarea lor în alegerea rectorului, este de doar 12,18%**, adică abia **o cincime din totalul electoratului** – mult prea redusă pentru atingerea dezideratului de **considerare a studenților ca fiind parteneri cu drepturi egale ai comunității academice**. Astfel, o pondere de 25% este considerată de către **ANOSR** ca fiind una menită să reducă inechitatea existentă în momentul actual între studenți și comunitatea academică în ceea ce privește participarea acestora la alegerea rectorului.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Concluzii și recomandări

Subliniem faptul că scopul analizării planurilor manageriale este acela de a atrage atenția asupra ponderii reduse de aspecte care vizează activitatea studenților, în documentele ce au servit la susținerea candidaturii rectorilor universităților de stat din România în anul 2016. Din păcate, s-a constatat faptul că obiectivele cuprinse în acestea sunt deseori ambigue, din prisma faptului că există, de cele mai multe ori, referiri generale la studenți, fără a exista o serie de asumări clare, specifice și măsurabile. De altfel, se constată și importanța redusă pe care universitățile de stat o acordă studenților, dovada fiind faptul că doar **16 universități** includ în *Misiunea lor* cuvântul „student” sau derivatele acestuia.

Constatăm o serie de planuri manageriale care prezintă neajunsuri în ceea ce privește aspectele care îi vizează strict pe studenți, pornind de la îndrumarea acestora în parcursul lor profesional și până la asigurarea respectării unor drepturi garantate de către legislația în vigoare – spre exemplu, doar **3 planuri manageriale (7,5%) prevăd creșterea finanțării Centrelor de consiliere și orientare în carieră, în vederea creșterii numărului de activități pentru studenți**, iar alte **5 planuri manageriale (12,5%) conțin asumări pentru eficientizarea activității acestui centru, respectiv un singur plan managerial cuprinde măsuri de operaționalizare a serviciilor medicale oferite studenților**, conform legii. Deși marea majoritate a universităților de stat din România își asumă prin misiunea lor *activități de cercetare*, **doar un plan managerial cuprinde în mod clar obiectivul de sporire a contribuției studenților la cercetarea științifică** și numai **15 dintre planurile manageriale analizate sunt prevăzute mijloacele necesare de operaționalizare a acestui obiectiv** (spre exemplu, prin decontarea cheltuielilor ocazionate de transportul studenților).

Referitor la cooperarea dintre studenți și conducerea universității, doar **8 planuri manageriale prevăd inițierea unor întâlniri periodice cu reprezentanții studenților sau organizațiile studențești din universitate**. Mai mult decât atât, și consultarea studenților este precară, lucru reieșit din cele **25 de planuri manageriale (62,5%) care nu menționează deloc studenții ca parte consultată în procesul de revizuire a planurilor de învățământ**.

Pe de altă parte, situația este pozitivă la capitolul **investiții în spațiile destinate procesului didactic**, fiind prioritare în **80% dintre planurile manageriale analizate sau în spațiile și resursele de învățare pentru studenți**, fiind menționate în **65% dintre planurile manageriale**. Totuși, se observă faptul că alte investiții legate de viața studențească sunt neglijate – **doar 9 planuri manageriale (22,5%) conțin propuneri de investiții în infrastructura destinată cantinei studențești sau în calitatea servirii mesei**, în timp ce **19 planuri manageriale (47,5%) nu fac deloc referire la bazele sportive și de agrement pentru studenți**.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Deși rectorul este reprezentantul întregii comunități universitare – din care, în general, fac parte studenți în proporție de peste două treimi – și nu doar reprezentantul cadrelor didactice, din păcate participarea acestora la alegerea sa este extrem de redusă, cu o medie de **12,18% pentru anul electoral 2019-2020**. Constatăm că, odată cu reducerea ponderii studenților în procesul de alegere al rectorului prin adoptarea Legii nr. 1 a educației naționale, și interesul candidaților pentru satisfacerea nevoilor și intereselor lor în planurile manageriale este, după cum se poate observa, destul de redus. Acestea influențează, pe parcursul mandatului, și strategiile și planurile operaționale ale universităților, modul în care este gestionat bugetul și, în general, liniile de acțiune privind desfășurarea proceselor didactice din universitate. Mai mult decât atât, rectorul ales este cel care își formează echipa managerială, alcătuită din prorectori și decani, care ulterior iau decizii importante pentru studenți. Studenții nu au, astfel, vreun cuvânt de spus față de calitățile și competențele care îi recomandă, cu toate că unii dintre ei au responsabilitatea directă de a gestiona relația universității cu studenții (spre exemplu, prorectorul care se ocupă de activitatea didactică sau de problemele studentești).

Trebuie reiterat faptul că studenții sunt **parteneri cu drepturi egale ai comunității academice**, fapt amintit încă din 2001, prin *Comunicatul ministerial de la Praga*⁶, când a fost evidențiată necesitatea includerii acestora în „*reforme sistemului de învățământ superior*”. Doi ani mai târziu, prin *Comunicatul Ministerial de la Berlin*⁷, s-a subliniat faptul că organizațiile studentești au avut un „*rol fundamental*” în implementarea Procesului Bologna.

Mai mult decât atât, în cadrul *Conferinței Ministeriale a Procesului Bologna de la București*, din 2012, a fost reafirmat angajamentul miniștrilor educației europeni de a „**susține implicarea studenților în structurile de guvernare ale instituțiilor de învățământ superior la toate nivelele**” (*Comunicatul Ministerial de la București*, 2012⁸), iar la penultima Conferință Ministerială, de la Erevan, din luna mai 2015, miniștrii educației din statele semnatare ale Procesului Bologna și-au asumat că „**vor susține și vor proteja studenții în exercitarea dreptului lor la libertate academică și vor asigura participarea lor ca parteneri cu drepturi depline în guvernarea instituțiilor de învățământ superior autonome**”. Nu în ultimul rând, prin *Comunicatul Ministerial de la Paris*, din luna mai 2018, se subliniază importanța studenților în luarea deciziilor – „**participarea studenților și a personalului universitar în guvernarea instituțiilor de învățământ superior reprezintă unul dintre pilonii de bază ai Spațiului European al Învățământului Superior**.” De asemenea, în țări precum Armenia, Cehia, Norvegia, Olanda, Serbia, Spania sau Ungaria studenții participă la alegerea rectorului într-o pondere de 25% sau chiar mai mare din totalul numărului de voturi.

⁶ http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2001_Prague/44/2/2001_Prague_Communique_English_553442.pdf

⁷ http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2003_Berlin/28/4/2003_Berlin_Communique_English_577284.pdf

⁸ http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Considerăm că este absolut necesar ca studenții să ia parte în continuare la procesul decizional dintr-o universitate, mai ales atunci când se discută alegerea rectorului. Așa cum s-a menționat în prezentul raport, proporția actuală cu care sunt reprezentați studenții în procesul de alegere a rectorului este una mult prea mică pentru a demonstra implicarea reală a acestora în guvernarea universităților. Fiind beneficiarii direcți ai actului educațional, net superior din punct de vedere numeric și considerați parteneri cu drepturi egale ai comunității academice, **ANOSR** susține faptul că ponderea de 25% a studenților în procesul de alegere a rectorului este una echitabilă și necesar a fi implementată, date fiind aspectele prezentate în capitolele anterioare.

Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) este de părere că studenții au demonstrat maturitatea necesară pentru a participa la procesele decizionale dintr-o universitate și că, prin intervențiile reprezentanților acestora s-a reușit modernizarea și dezvoltarea sistemului de învățământ superior românesc. Proporția de 25% a studenților la alegerea rectorului nu face altceva decât să reconfirme deschiderea comunităților academice față de implicarea studenților în guvernarea universitară. Odată adoptate aceste modificări propuse, cu siguranță vor avea un impact pozitiv asupra mediului academic din întreaga țară, întărind relațiile de cooperare între studenți și conducerea administrativă a universității.

Prin urmare, **Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)** solicită modificarea Legii nr. 1/2011 a educației naționale, având următorul conținut:

Forma inițială (Legea nr. 1 a educației naționale)	Forma propusă de ANOSR
Art. 209 (1) Rectorul universităților de stat și particulare se desemnează prin una din următoarele metode: a) Pe baza unui concurs public, în baza unei metodologii aprobate de senatul universitar nou-ales, conformă cu prezenta lege; sau b) Prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din cadrul universității și al reprezentanților studenților din senatul universitar și din consiliile facultăților.	Art. 209 (1) Rectorul universităților de stat și particulare se desemnează prin una dintre următoarele modalități: a) pe baza unui concurs public, în baza unei metodologii aprobate de senatul universitar nou ales, conformă cu prezenta lege; sau b) prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și de cercetare titulare din cadrul universității și al studenților din cadrul universității. Cadrelor didactice și de cercetare titulare le va reveni un procent de maximum 75% din totalul numărului de voturi în alegerea rectorului, iar studenților un procent de minimum 25% din totalul

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

	numărului de voturi în alegerea rectorului. Studenții reprezentanți și organizațiile studențești reprezentative din universitate vor stabili printr-o metodologie proprie modalitatea în care se vor asigura ponderile menționate anterior, precum și modalitatea prin care se vor desemna reprezentanții studenților cu drept de vot în alegerea rectorului.
Art. 210. (1) În cazul în care modalitatea aleasă pentru desemnarea rectorului este cea pe baza unui concurs public, procedura de desemnare este cea prevăzută de prezentul articol. (2) Senatul universitar nou-ales stabilește o comisie de selecție și de recrutare a rectorului formată, în proporție de 50%, din membri ai universității și, în proporție de 50%, din personalități științifice și academice din afara universității, din țară și din străinătate. Această comisie conține minimum 12 membri, dintre care cel puțin un reprezentant al studenților sau un absolvent al universității desemnat de către studenții din senatul universitar, conform Cartei universitare. De asemenea, senatul universitar nou-ales elaborează și aprobă metodologia de avizare, de selecție și de recrutare a rectorului, conform legii.	Art. 210. (1) În cazul în care modalitatea aleasă pentru desemnarea rectorului este cea pe baza unui concurs public, procedura de desemnare este cea prevăzută de prezentul articol. (2) Senatul universitar nou-ales stabilește o comisie de selecție și de recrutare a rectorului formată, în proporție de 50%, din membri ai universității și, în proporție de 50%, din personalități științifice și academice din afara universității, din țară și din străinătate. Această comisie conține minimum 12 membri, dintre care cel puțin 25% studenți ai universității. Studenții reprezentanți și organizațiile studențești reprezentative din universitate vor stabili printr-o metodologie proprie modalitatea în prin care se vor desemna reprezentanții studenților în comisia de concurs. De asemenea, senatul universitar nou-ales elaborează și aprobă metodologia de avizare, de selecție și de recrutare a rectorului, conform legii.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223